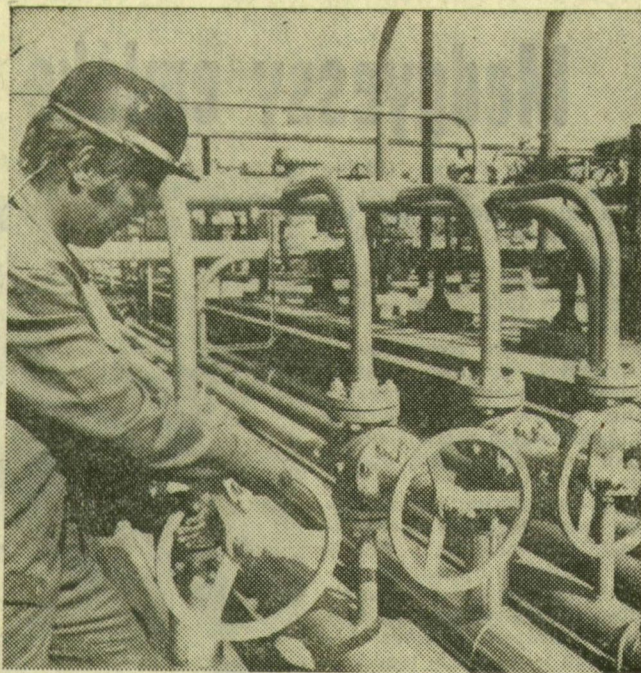

Nyári gáztároló

Az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt kardoskúti gázüzemében százötvenmillió forintos beruházási költséggel új kompresszorállomás épült. A berendezésnek az a feladata, hogy a nyári hónapokban termelt földgáz egy részét visszajuttatja a föld alatti tárolóba. Az így „megtakarított” földgázkészletet a téli hónapokban használják fel.

A képen: a kompresszor-állomás.

Sörgondok Szegeden

A rádiókabaré egyik műsorában arról faggatták a Söripari Vállalatok Trösztjének vezérigazgatóját, hogy milyen lesz nyáron a sör-ellátás. Az az időtől függ — mondta a vezérigazgató —, jó időben kevésnek, rossz időben pedig soknak bizonyul a sör.

A tréfásan hangzó mondat nem is olyan vicces, mert a valóságos helyzetet jelzi. A valóság pedig az, hogy az ország sörgyáraiból kikerülő ital közel sem fedezi a lakosság igényét. Hogy rossz időben elég — netán sok is — a sör, az még nem békíti meg azokat, akik nyári kánikulában, jó időben szeretnének felfrissülésként, szomjúságuk csillapítására palackozott, vagy csapolt sört inni. Márpedig a sör szezonja köztudottan a nyár — ekárcsak az üdítő italoké —, azon egyszerű oknál fogva, hogy az emberek ilyenkor inkább megszomjazznak, mint hidegben, rossz időben.

Szegeden a hagyományos tünepi hetekkel kapcsolatosan minden nyáron jelentkezik az ugyancsak hagyományosnak nevezhető gond: a közkedvelt italból soha nincs elég. Pedig sokan isszák — s fogyasztanak belőle többet is — csak a Dóm téren elfogy általában 8–900 hektó, a partifürdő napi igénye kánikulában általában 3 ezer palack. De felélénkült ilyenkor a vendéglők, a kiskereskedelmi üzletek sörforgalma is, a városba érkező vendégek mellett a helyi lakosság is jó vevő a sörre, sokan ott-honi fogyasztásra vásárolnak. Szeged és a szegedi járás

sörrelátása vitathatatlanul fejlődött az elmúlt néhány év alatt, a helyzet azonban még mindig nem megnyugtató. A Kőbányai Sörgyár szegedi kirendeltsége tavaly 51 ezer hektóval több sört — közel 176 ezer hektót — tudott a vendéglátóipari és a kiskereskedelmi üzletek számára biztosítani, mint hat évvel ezelőtt. Ha a város lélekszámának emelkedését, az idegenforgalom fellendülését nézzük, a plusz 51 ezer hektó nem túl sok. Viszont, ha a „másik oldalt” vesszük figyelembe, azt hogy a szegedi kirendeltség korszerűtlen felszereléssel, megcsappant alapterületen működik, s komoly munkaerőgondokkal küszködik, a fejlődés kiejelgőnek mondható. A sörfőző üzemben 54–56 ezer palackot töltenek meg naponta. Ez januárban is elfogy, a hiányzó mennyiséget importból származó palackozott és hordós sörrel pótolják.

Szeged és környéke sörrelátásában amellett, hogy kevés a sör, sok gondot okoz az is, hogy a szegedi kirendeltséghez „befutó” szállítmányok „terítésére”, azaz a megrendelőkhöz való eljuttatására nincs elég munkakész. A kirendeltség szűkös területén megoldhatatlan a rakodás gépesítése, minden egyes ládát kézzel kell emelni, s a kocsira tenni. A nyári szezonban legalább 13 gépkocsira lenne szükség ahhoz, hogy a sör a vendéglátóipari és a kiskereskedelmi üzletekbe kerüljön, ezzel szemben jó, ha kilenc kocsival tudnak dolgozni. Mert hiába van jár-

mű, ha nincs, aki a sört felszolgálja, s a nehéz, két műszakos fizikai munkára kevés a vállalkozó. A kirendeltség most különféle módszerek segítségével, hirdetések, röpcédulák útján toborozza a rakodómunkásokat. A létszám feltöltésével némi javulás ugyan várható az ellátásban, de abban, hogy a gondok ettől megszűnnek, nem lehet reménykedni. A Kőbányai Sörgyár kapacitása tovább már nem bővíthető, s az ország más sörgyárai nem garantálják az egyenletes, kielégítő, választékban is megfelelő ellátást. Az importsörökkel sem könnyű a lakosság elégedettségét leszerelni, lévén, hogy ezek lényegesen drágábbak, s a hazai készítményektől különböző ízük nem minden fogyasztó ízlésével találkozik.

A sörgondok megoldása elsősorban a Söripari Vállalatok Trösztjének feladata. A rádiókabarében elhangzott mondatához visszatérve, mi szerint a sör iránti igény az évszakkal, a jó és rossz idővel összefüggésben változik, lenne egy megjegyzésünk. Anélkül, hogy fel akarnánk találni a spanyolviaszt, javasoljuk, a termeléskor a sörfogyasztás eme „természeti rajzát” vegyük figyelembe. Ahhoz azonban, hogy rugalmasan alkalmazkodjanak a lakosság igényeihez, jelentős korszerűsítésekre, Szegeden a kirendeltség bővítésére van szükség. A gondok felsorakoztatása mellett ideje lenne kimozdítani az „objektív nehezségeket” fedezékekből, s minél előbb megoldást találni.

L. Zs.

Homokháború

— Rablás! Tiszta rablás, amit ezzel a vacak homokkal csinálnak! Nyolcvan forint az ára, háromszáz, amire kihozzák!

— Tönkreteszik a kisembert! Mit dumálnak annyit arról, hogy támogatni kell az egyéni építkezést, ha ezzel meg agyonvágják?

— Most leálltunk az építéssel. Nincs homok. Vagy, ha mégis akarom, hogy legyen, dupláját fizetem érte. Egyszerűen röhej, hogy Szegeden nem lehet homokot kapni!

Körülfognak a panaszosok, olyan a TÜZÉP-telep, mint a megbolygatott darázsfészek. Mérges fullánkja van a szavaknak, a hangulat forrponon van. Ki gondolná, hogy egy ártatlannak látszó játék nyomán kitör a vihar?

— Fogadjunk, hogy nem tud törvényes úton szerezni Szegeden öt vödör homokot!

— Itt torkollik a Maros. Hoz az eleget...

— Igaz. Akkor sem tud. Fogadjunk.

— Fogadtunk, s még nem tudtam, mire. Elbuktam.

— Kérek fél köbméter homokot.

— Egnél kevesebbet nem tudunk.

— Akkor egyet.

— Nyolcvan forint.

— A fuvar?

— Makóról?

— Szegedről.

— Onnan nem lehet.

— Miért?

— Mert nincs.

— Akkor Makóról mennyi?

— Kétszázhatvan forint nyolcvan fillér.

— És Szegedről?

— Legalább százal kevesebb.

— Nekem egyébként öt vödörrel kéne...

— Hm, mit mondjak? Lopjon.

Homoktelep, Szeged. Házmagas homokhegy a Tisza partján, lehet vagy kétezer köbméter. Utóbb egy szakember mondja, több mint négyezer. Lezárt sorompó jelzi, innen nincs homokkiadás. Két ember üldögél a lehorgonyzott uszályon, amelynek üresen rozsdásodó elevátor várja hasztalan a szállítmányát.

— Eladó ez a homokhegy?

— Nem. Tartalék.

— Kinek? Minek?

— A DÉLÉP-nek. Akkor nyúlnak hozzá, ha Makón nincs kiadás.

— Kéne egy köbméter.

— Irassa ki a TÜZÉP-nél.

— Onnan Makóra adták a homokjegyet. Nekem csak öt vödör kéne...

— Merítsen...

Végül is nem meríték, mert eszembe jut, mi lenne,

ha mindenki öt-öt vödörrel elvinne? Aligha nézné végig így a víz szélén lábát lógatva a békésen bámszkodó atyafi az ő engedélyezte szabad rablást. Ő csak egyet tud: őri az úszóalkalmatosságot és hallgatja a Tisza-parti csendet. Nincs homok. Akkor sincs, ha van!

A Folyamszabályozó és Kavicskotró (FOKA) Vállalat szegedi kirendeltsége felelős az építkezéseknél nélkülözhetetlen marosi homok kitermeléséért és eladásáért. Azért is, hogy Szegeden, ahová a Maros ingyen hozza, dupláját kell fizetni a vásárlónak minden köbméterért. Egyáltalán, miért nem adnak? Fogadjuk el, a Tisza-parti homokhegy tartalék, s fogadjuk el azt is, hogy a DÉLÉP, amely ezrével építi lakásait, nem szüntetheti be a munkáját, csak azért, mert nincs homok. Csakhogy...

— Most a DÉLÉP sem Szegedről kap. Mi is Makóról hordjuk a homokot — mondja Kapovits Gábor szállítási osztályvezető, és egy áttekintő számolás után azt is kiszámolta, hogy ha a vállalatnak az idén hátralévő tízezer köbméternyi homokot Szeged helyett Makóról kell hordania (mert hisz Szegeden csak akkor adnak, ha Makón szünetel a kiadás), akkor közel nyolcszáz ezer forintot „bukik” a DÉLÉP.

— A többletköltséget a beruházóra nem lehet áthárítani. Ezt a dolgozók zsebéből húzza ki a FOKA...

Kovács István, a FOKA kirendeltségvezetője nem lepődik meg.

— Tudja, hogy szidják a vállalatot?

— Tudom, és naponta érzem a saját bőrömon. Torkig vagyok vele. Ez kutyaszorító.

— Mi csak azt tudjuk, hogy nincs homok Szegeden.

— Sajnos, csak ezt. Azt viszont csak kevesen, hogy a gépeink rosszak. Amíg Szegeden adtunk homokot, azért tudtunk, mert működött a vedersoros kotrónk, most viszont az nincs. Értéke nulla, megjavítani nem lehet.

— Csak ezen a kotrón múlik?

— Igriczi Zsigmond

Zöldségfogyasztás

Helyünk a világban

Európában az egy személyre eső évi zöldségfogyasztás nagyon ingadozó. Dél-

Európában a legbőségesebb, ahol eléri a 120–170 kilogrammot, északon viszont nagyon alacsony, mindössze 20–50 kilogramm, ugyanakkor Közép-Európában 60–100 kilogramm körüli. Magyarországon 80–85 kilónak, ami kevesebb a táplálkozás-élettanilag ideális mennyiségnél.

Hazánkban a zöldségfogyasztás lassú ütemben emelkedik. A tartósított zöldségfélék fogyasztása alacsony, alig húsz százaléka a 80–85 kilónak. Ennek zöme is konzerv. A szárított gyökerek és a mélyhűtött termékek fogyasztása még mindig nagyon csekély.

A zöldségfogyasztásunkban továbbra is az idényjelleg dominál. A friss zöldség nagy részét — az összes 45 százalékát — a harmadik negyedévben fogyasztjuk. Igaz, a fődényen kívül meglehetősen szűkös a választék, jóval kisebb a piacra kerülő mennyiség. A továbbiakban a fődényben a friss fogyasztás már nem növelhető számottevően. Ezért a tartósított zöldségfélék nagyobb arányú keresletére számíthatunk. Ugyanakkor el kell érni, hogy az idényen kívül is több friss zöldséget lehessen vásárolni.

Dr. Andrassy Adél

hető, a munkaerő-tartalékok lényegében kimerültek. A foglalkoztatottság meghaladja a lakosság 48 százalékát, ami nemzetközi összehasonlításban is a legmagasabbak közé tartozik. Ugyanakkor a munkaerő-kihasználás meglehetősen alacsony, és a meglevő munkaerőt nem mindig ott foglalkoztatjuk, ahol ez népgazdasági szempontból a legcélszerűbb lenne. Vállalatokon belül viszonylag magasak a munkaerő-tartalékok, sok a felesleges állásidő, részben anyagellátási, szervezési hibák, részben laza munkafegyelem miatt.

Alapvető feladat, hogy biztosítsuk a folyamatos munkavégzés technológiai és munkaszervezési feltételeit, a normák rendszeres karbantartását, a törvényes munkaidő fegyelmezett ledolgozását — amire a XI. kongresszus is rámutatott.

2. A termelés felfutásával párhuzamosan nem nőtt megfelelő mértékben a hatékonyság. A hatékonyság viszonylag alacsony színvonalra alakult ki, különösen sok probléma van az eszköz-kihasználás terén. A termelés állóeszköz-igényessége és beruházás-igényessége nőtt, és ez tartós tendenciának ígérkezik.

Az állóeszköz-igényesség kedvezőtlen alakulása alapvetően a technikai fejlődés jelenleg érvényesülő irányával, az infrastrukturális beruházások tartalmi változásával (korszerűbb közlekedés, nagyobb környezetvédelmi beruházások stb.) az energetikai bázis fejlesztésével, a tőkés relá-

cióból vásárolt gépek árának gyors növekedésével függnek össze.

E tendenciák részbeni ellensúlyozására potenciális lehetőségekkel rendelkezünk: elsősorban a meglevő állóeszközök jobb kihasználásával, a beruházások kivitelezési idejének rövidítésével, anyag- és energiamegtakarításokat eredményező fejlesztéssel, a gazdaságban meglevő, a gazdasági fejlődést fékező jelentősebb strukturális aránytalanságok felszámolásával jelentős mértékben növelhetnénk az eszközök hatékonyságát.

3. A magyar gazdaságban végbemenő változásokkal egyidejűleg az utóbbi években a világgazdaságban is lényeges módosulások zajlottak le. Az energiahordozók, a fontosabb ipari és mezőgazdasági nyersanyagok, valamint a legkorszerűbb technikai berendezések, félkész termékek és alkatrészek árai jelentősen és tartósan emelkedtek. Leértékelődött mindazon termék, amely gyenge vagy közepes minőségű, nem korszerű, előállítására nem követel nagy szakképzettséget. Ez az árváltozás érzékenyen érintette gazdaságunkat. Importunk exportunkhoz képest viszonylagosan megrágult, külkereskedelmi cserearányaink romlottak. Nem szocialista viszonylatú külkereskedelmünkben az árarányok mintegy 21–23 százalékkal, szocialista kereskedelmünkben pedig mintegy 13–17 százalékkal romlottak 1972 és 1977 között.

Azt a többletterhet, ami külgazdasági kapcsolatainkból gazdaságunkra hárul, csak sokoldalú, komplex külgazdasági és fejlesztési politikával

lehet ellensúlyozni. A világgazdasági értékrendben bekövetkezett változás szükségessé teszi az azokhoz való aktív alkalmazkodást. A nyersanyag-behozattól való növekvő függőség megköveteli, hogy hatékonyan és jó minőségben állítsuk elő a késztermékeket, hogy növeljük exportképességünket.

A világgazdasági helyzet változása, valamint gazdaságunk belső feltételrendszerének átalakulása megköveteli — mint ahogy azt az MSZMP Központi Bizottságának 1977. október 20-i határozata is hangsúlyozta —, hogy a meglevő erőforrásainkat az eddigieknél jobban használjuk ki, hogy a hozamok és a felhasznált erőforrások viszonya a jelenleginél kedvezőbb legyen. Ez a feladat magában foglalja a munkatermelékenység növelését, az eszközhatékonyság, a beruházás hatékonyságának a növelését. A fejlesztésben és a gazdálkodásban egyaránt minimalizálni kell a fajlagos ráfordításokat munkaerőben, anyagban, energiában, állóeszközökben, beruházásokban. Ugyanakkor törekedni kell a versenyképesség növelésére, termékeinknek a jelenlegi nehezebb értékesítési feltételek között is állniuk kell a versenyt, az összehasonlítás próbáját a konkurrenciá termékével.

Gazdaságpolitikánk célja, hogy a korábbinál nehezebb külső és belső feltételek között fenn-tartsa a gazdasági növekedés eddigi viszonylag magas ütemét és helyreállítsa a gazdasági egyensúlyt. Ez biztosítja, hogy pártunk életszínvonal-politikájának célkitűzései maradéktalanul megvalósuljanak.